

SỰ PHÁT TRIỂN CỦA TỪ VỰNG (tiếp theo)

Bài tập

1. **Bài tập 1**, trang 74, SGK.
2. **Bài tập 2**, trang 74, SGK.
3. **Bài tập 3**, trang 74, SGK.
4. **Bài tập 4**, trang 74, SGK.
5. Hãy cho ví dụ về một số từ ngữ mới được tạo ra trong thời gian gần đây liên quan đến công nghệ thông tin.
6. Trong số những từ ngữ mới được tạo ra có liên quan đến công nghệ thông tin, hãy kể tên một số từ ngữ mượn của nước ngoài.

Gợi ý làm bài

1. Có thể chọn những mô hình có khả năng tạo ra nhiều từ ngữ mới như : $x + \text{hoá}$ (*ô xi hoá, lão hoá, cơ giới hoá, điện khí hoá, công nghiệp hoá, thương mại hoá,...*). Em hãy tự tìm thêm những mô hình tương tự.

2. Có thể chọn những từ ngữ như :

– *Công viên nước* : công viên trong đó chủ yếu có những trò chơi dưới nước như trượt nước, bơi thuyền, tắm biển nhân tạo,...

– *Đa dạng sinh học* : (tính) phong phú, đa dạng về nguồn gen, về giống loài sinh vật trong tự nhiên.

Em tự tìm thêm những từ ngữ tương tự.

3. Nhìn chung, các âm tiết trong một từ đa tiết mượn của các ngôn ngữ châu Âu thường không có nghĩa (ví dụ, *xà* và *phòng* trong *xà phòng* đều không có nghĩa) ; còn các âm tiết trong một từ đa tiết mượn của tiếng Hán thường có nghĩa (ví dụ, trong *biên phòng*, *biên* có nghĩa là "biên giới", còn *phòng* có nghĩa là "giữ gìn"). Trên cơ sở đó, em hãy xác định những từ mượn của tiếng Hán và những từ mượn của các ngôn ngữ châu Âu trong số các từ cho sẵn.

4. Thế giới tự nhiên và xã hội xung quanh chúng ta luôn luôn vận động và phát triển. Nhận thức về thế giới của con người cũng vận động và phát triển

theo. Là công cụ nhận thức và giao tiếp của con người, ngôn ngữ không thể không phản ánh sự vận động và phát triển đó. Ví dụ, khi trong đời sống của người Việt xuất hiện loại phương tiện đi lại có hai bánh, chạy bằng động cơ thì tiếng Việt phải có từ ngữ tương ứng để biểu thị : *xe máy (xe gắn máy)*.

5. Trong công nghệ thông tin, có nhiều từ ngữ mới đã được tạo ra như : *phần mềm* (chỉ các chương trình viết cho máy tính chạy), *phần cứng* (chỉ các bộ phận cấu thành máy tính), *chát* (trao đổi trực tuyến thông qua những chương trình như Yahoo Messenger, MSN Messenger...), *sâu máy tính*, *vi-rút máy tính* (chỉ các chương trình được viết ra nhằm mục đích xấu, thâm nhập bất hợp pháp vào hệ thống máy tính của người khác) v.v...

6. Những từ ngữ mượn của nước ngoài như : *chát* (chat), *vi-rút* (virus), *mé* (megabyte), *ghi* (gigabyte) v.v...